Θλιβεραὶ διαπιστώσεις
εἰς εὔθυμον περιβάλλον

Παράφωνα "πνεῦμα,, καὶ τὰ ρέστα...

Φρικαλεότητες στὴ "Μάνδρα,,

Μεταξὺ τῶν διαφόρων «μηχανῶν», ποὺ ἔχει ἐπινοήσῃ ὁ ἐξυπνότατος Ἀττὶκ στὴν «Μάντρα» του, εἶνε καὶ τὰ «Παράφωνα». Μαζί μὲ τὶς διακοπὲς τοῦ ἀκροατηρίου ἀποτελοῦν τὴν συμβολὴν τῶν θεατῶν στὴν καθεβραδυνὴ προσπάθεια τῆς ὑπαιθρίας ψυχαγωγίας νὰ τοὺς χαρίζῃ ἕνα λεπτὸ χαμόγελο ἀνθρώπων πολιτισμένων, ὄχι μόνο γιατὶ φοροῦν κολλάρο. Ἔπρεπε, ἐννοεῖται, τὰ παράφωνα νὰ εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ σπαρταριστὲς ἀττραξιόνες τῆς «Μάντρας». Κι' ὅμως...Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ στυγνότερον ἐκφυλισμὸν πνευματικῆς κατωτερότητος ἀπὸ τὰ παράφωνα αὐτά. Μέσα ἀπὸ τὸ κουτί τους ἀναβύσσεται ὁλόγυμνη ἡ νεοελληνικὴ διανοητικότης, ἀνατριχιαστικωτάτη.

Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ ἐκφωνήσωμε κανένα φιλιππικό, οὔτε νὰ κερδυνοβολήσουμε κανένα. Ὅσα ὅμως διαπράττει κάθε βράδυ ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς ἀνωνυμίας ὁ Ἄγνωστος Ἐθελοντὴς τοῦ Πνεύματος στὴν «Μάντρα» εἰς βάρος ὄχι ἁπλῶς τοῦ πνεύματος, ἀλλὰ καὶ τοῦ στοιχειώδους ἀνθρωπισμοῦ εἶνε τόσον φρικτά, ὥστε βγαίνει ἀπὸ τὰ ροῦχά του κι' ὁ πλέον ὑπομονητικός.

Τὰ «παράφωνα» ἐπρόκειτο νὰ εἶνε ἕνα εἶδος μπερλίνας κομψῆς, χαριτωμένης, πολιτισμένης καὶ, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐξυπνης. Ἡ ἐξυπνάδα δὲν ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν διὰ κανένα, μὴ ἐπαγγελματίαν της. Ἐξ ἄλλου ἀνθρώπινον εἶνε νὰ θέλῃ ὁ καθεὶς νὰ ἐπιδεικνύῃ πνεῦμα εὐκαιρίας τυχούσης. Φυσικά, μοιραίως ὅποιος κοινωνῇ τὸ πνεῦμα πιάνει τὴν κουτσμάρα. Ὑπάρχουν καὶ κουτσμάρες ἀροτερές, διασκεδαστικές, ὅσο καὶ οἱ ἐξυπνάδες. Οἱ συμμετέχοντες ὅμως στὴν μπερλίνα τῆς «Μάντρας» δὲν ἔχουν τὸ Θεό τους, κατὰ ἐνεκνῆνται τοῖς ἑκατὸ τοὐλάχιστον. Δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβῃ μυαλὸ ἀνθρώπου τί ἠλιθιότητες, τί ἀνοησιότητες, τί ἀηδίες γράφονται ἀπὸ τοὺς δράστας τῶν παραφώνων. Φαίνεται ἀπίστευτον ὅτι τόση στειρότης πνεύματος, τόση ξηρασία, τόση ἐλλειψις αὐτοπεριορισμοῦ δέρνει τὴν νεοελληνικὴν διανόησιν. Τὸ ξύλινο χαροῦλι, δίπλα ἀπὸ τὴν σκηνή, ποὺ χειροκροτεῖ τὰ ἐξιαιτέρως σαχλὰ παράφωνα, ἀντιγραφεῖ σχεδὸν πένθιμα μέσα στὴν πνευματικὴ Σαχάρα ποὺ ἁπλώνεται ἐπάνω ἀπὸ τὸν θόρυβο τῆς παραστάσεως.

Ἀλλὰ σάμπως εἶνε μόνο αὐτό ; Νὰ ἐσέβοντο τοὐλάχιστον ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους οἱ παρακονογράφοι ; Εἶνε ἀφάντοστη ἡ αἰσχρότης, ποὺ καλεῖται ἀπὸ ὄχι λίγους πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ πνεύματος. Κάνει ἀληθινὰ τὴν ἐντύπωσι ἐκρήξεως ὀχετοῦ. Φυσικὰ ὁ Ἀττὶκ καὶ ὁ βοηθός του στὴν ἀγγαρεία τῶν παραφώνων κ. Κούρτελης ἀσκοῦν ἀκατηρότητα τῆς ἐπιδεδλημένης λογοκρισίας τῆς ...ἐξυπνάδας εὐπρεπείας. Ἐξαιρέσει μερικὰ ἀπὸ τὰ παράφωνα αὐτά, ποὺ δὲν ἐξιαδάσθηκαν εἰς ἐπήκοον. Εἶνε μὲ μιὰ λέξι φρικτά. Οἱ αἰσχρολογίες, ποὺ λέγουν μεταξύ τους οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων μὲ τὸ ὄρος ἀνθρώπων ποὺ κάνουν κάτι σπουδαῖο, εἶνε μηδὲν μπροστὰ σὲ μερικὲς, ποὺ γράφονται στὴν «Μάντρα» μὲ τὴν ἀξίωσιν, φυσικά, νὰ τὶς ἀπολαύσουν διακόσιοι, τριακόσιοι ἄνθρωποι. Καὶ νὰ σκέπτεται κανεὶς πῶς τὶς γράφουν ἴσως ἐπιστήμονες, γιατροί, χρηματισταί, δικηγόροι, μηχανικοί, ἄνθρωποι ἀνήκοντες τέλος πάντων εἰς τὴν λεγομένην ἀνεπτυγμένην τάξιν, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ Κοινὸν τῆς «Μάνδρας»!... Οἱ «ἀνεπτυγμένοι» αὐτοί, ποὺ ἀντλοῦν τὸ πνεῦμά των ἀπὸ ὡρισμένην χώραν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, θὰ μποροῦσαν νὰ τὶς ἀπαθανατίσουν ἐπάνω στὰ μάρμαρα τῶν δημοσίων ἀνικοφιστηρίων καὶ νὰ τὶς ἱστορήσουν μὲ τὰ σχετικὰ ἀγαφαφίτη»...

Ὁ Ἀττὶκ ἐξεγείρεται, μὲ ὅλο του τὸ δίκηο, ὅταν ἀντικρύζῃ παρομοίας φρικαλεότητας, ποὺ ὄχι σπανίως στρέφονται καὶ ἐναντίον του. Ὅσον στωικὸς καὶ ἂν εἶνε—κ' ἔχει παρακτηθῆκῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν — παθαίνει κάτι σὰν λόξυγκα ναυτίας ἐμπρὸς σὲ τοιαῦτα πνευματικὰ ἀπορρίμματα—γιὰ νὰ μὴν ποῦμε καμμιὰ βαρύτερη λέξι.

Ἔπειτα ἐκεῖνες οἱ διακοπὲς ! Γνωθέστε ὅτι ἐμφανίζεται ἕνα κορίτσι γιὰ νὰ τραγουδήσῃ. Πρόκειται περὶ ἐρασιτέχνιδος, ποὺ μπορεῖ αὔριο καὶ νὰ βγῇ στὸ θέατρο. Ἡ «Μάντρα» ἔχει τὴν φιλοδοξία νὰ ἐκκολάψῃ νεαρὰ ταλέντα, μέσα στὸ συμπαθητικό, ἀπέριττο, χωρὶς ἀξιώσεις περιβάλλον της. Φυσικὰ μία ἐρασιτέχνις, ποὺ ἀντιμετωπίζει γιὰ πρώτη φορὰ τὰ φῶτα τοῦ προσκηνίου καὶ τὸ πολυόμματον μεγαθήριον, ποὺ λέγεται Κοινόν, εἶνε δειλή, ἔχει τράκ, δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ ὁλόκληρο τὸ μέτρο τοῦ ταλέντου της. Εἶνε κορίτσι, ποὺ μόλις βγαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ δὲν μπορεῖ, φυσικά, νὰ ἔχῃ τὸ θράσος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν προσὸν μερικῶν ἀριθόλου ποιοῦ καὶ ἀκατονομάστου προελεύσεως ἀκλιτεχνίδων τοῦ ἐλαφροῦ μουσικοῦ θεάτρου. Οἱ ἔξυπνοι ἐπιπίπτουν ἀμέσως κατὰ τοῦ θύματος, ποὺ προσφέρεται βορὰ στὸ «πνεῦμα» τους...Καὶ τί ἀκούει τὸ δυστυχισμένο κορίτσι ἀπὸ τὰς διακοπάς των, δὲν θὰ τὸ ἄκουε οὔτε ἂν ἔκαμνε μιὰ βόλτα εἰς τὸ μέτωπον τῆς «Δροσιᾶς» τοῦ Χριστοφιλέα πατρός. Τὰ κορυφαντιῶντα εἰσπρακτορακια τῆς γαλαρίας ὡρισμένων θεάτρων θὰ μποροῦσαν ἀσφαλῶς νὰ δώσουν μαθήματα πνεύματος καὶ εὐπρεπείας σὲ πολλοὺς θεατὰς τῆς «Μάντρας»...

Κι' ὅμως...κι' ὅμως...Ἡ «Μάντρα» εἶνε σημαντικὸς παράγων ἐξημερώσεως τῶν ἠθῶν. Μαθαίνει στοὺς συμπολίτας ν' ἀνέχωνται μὲ τὸ χαμόγελο πειράγματα — ὄχι βέβαια τ' ἀπαίσια τῶν παραφώνων, ποὺ δὲν διαβάζονται ἄλλως τε. Δυσκολώτερο, φυσικά, εἶνε νὰ τοὺς κάνῃ ἔξυπνους...Ὁπωσδήποτε ὅμως τοὺς διακαιδαγωγεῖ. Καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐσημειώθη ἀκόμη μέσα στὸν περίβολόν της καμμιὰ παρεξήγησις μαρτυρεῖ πρόοδον σπουδαίαν.

Ὁ θεατρόφιλος

(Σκίτσα Α. Κοργιαννάκη)

Μότο: Σονάτα. Μπακαρίνι: Κοντσέρτο. Μπετόβεν: Συμφωνία 7η. 11.30' μ. μ. Μουσικὴ χοροῦ.

Θέατρα

ΑΘΗΝΑΙΟΝ (Ὀπερέττα Δράμαλη). «Γυναῖκες, Γυναῖκες».

ΑΤΛΑΝΤΙΣ (Θίασος Γονίδη). «Τὰ Παναθήναια».

ΔΙΑΝΑ (θίασος Μυράτ). «Ἡ θεία μου ἀπὸ τὸ Ὀμαλέρ».

ΕΝΤΕΝ. (Ἐπιθεώρησις Ἀροντάτωφ). «Καραμπόλα».

ΛΑΪΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ (Παγκράτι). «Ἡ ἁρπαγὴ τῶν Σαβίνων».

ΜΟΝ ΜΠΕΓΚΑΙΝ (Ο. Συμαρτζῆ). «Στὸ Ζάππειον».

ΛΑΟΥ (Ἐπιθεώρησις). «Μέσα ὅλα».

ΜΑΝΤΡΑ (Ἀττίκ). Νέον πρόγραμμα.

ΜΠΟΜΠΟΝΙΕΡΑ (Ἔτωρ. Καλλιτεχνῶν). «Ὁ φιλάργυρος».

ΠΕΡΡΟΚΕ (Ἐπιθεώρησις). Ἡ «Κατεργάρα».

ΤΡΙΑΝΟΝ (Ἐπιχειρ. Λ. Μακέδου). «Δὲν εἴμαστε καλά».

Κινηματογράφοι

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ. «Τώμσον Χάρυ...Πάλι».

ΑΤΓΑΗ. «Ὑπὸ τὰς στέγας Παρισίων».

ΑΠΤΚΑΟΝ. «Χορεύτρια τοῦ Ἰσφαιοῦ».

ΑΚΡΟΠΟΛ. «Πριγκήπισσα Τζάρδας».

ΑΛΑΚΖΑΡ. «Μιὰ φίλη σὰν κι' σένα».

ΑΡΗΣ. «Κατηγορουμένη, ἐγέρθητε».

ΑΣΤΡΑ. «Ὁ βασιλεὺς τῆς τζάζ».

ΑΥΡΑ. «Ἡ νύφη τοῦ σοντάγματος».

ΒΕΡΝΤΕΝ. «Ζωγραφιστὸς ἄγγελος».

ΓΚΛΟΡΙΑ. «Βασιλεὺς τζαμπετζήδων».

ΔΕΛΦΟΙ. «Μιὰ γυναῖκα ποὺ δὲν ξεχνᾶ».

ΔΕΞΑΜΕΝΗ. «Οἱ προκοθῆροι».

ΕΛΛΑΣ. «Εὐνοούμενος τῆς τσαρίνας».

ΕΣΠΕΡΟΣ. «Στοργή».

ΖΕΦΥΡΟΣ. «Πάλι σὰν πρῶτα».

ΚΑΠΙΤΟΛ. «Τὸ τραγοῦδι τοῦ λύκου».

ΚΗΠΟΣ (Μάμου). «Τραγοῦδι ἀλόγας».

ΚΡΥΣΤΑΛ. «Οὐδὲν νεώτερον ἀπὸ τὸ μέτωπον».

ΚΥΒΕΛΕΙΑ. «Φίλησέ με, Μαρίτσα».

ΚΥΨΕΛΗ. «Ἡ πόλις τῶν τραγουδιῶν».

ΚΩΣΤΑΚΗ. «Ἀπάχηδες».

ΛΟΥΞ. «Μανελίτσα».

ΝΕΑΠΟΛΙΣ. «Μὴ φωτᾶς γιατί».

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ. «Ἡ γῆ τῆς ἡδονῆς».

ΠΑΛΑΣ. «Ἀπηγορευμένη εὐτυχία».

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ. «Δυναμίτις».

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ. «Ἀερομαχίαι Δυτικοῦ μετώπου».

ΠΑΝΟΡΑΜΑ. «Λοιδοῦδι στὴ σκιά».

Θεατρικὸν ρεπορτάζ

Σήμερον εἰς τὸ θέατρον «Λατὸ» προστίθενται εἰς τὴν εὐφυεστάτην ἐπιθεώρησιν «Ὅλα Μέσα» πέντε νέαι σκηναί.

—Μεταξὺ αὐτῶν θὰ παρουσιασθῇ καὶ μία ἔκπληξις: Ὁ Ἕλλην Σαρλὼ, ὁ γνωστὸς ἀπὸ τὸν κινηματογράφον, εἰς σκηνὴν ἀπίτηξες δι' αὐτὸν γραφεῖσαν.

—Τὸ ἔργον τοῦ κ. Χρυσάνθου Γάτου «Τὸ Σκουλῆκι», τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο ν' ἀναβιβασθῇ εἰς τὸ «Λαϊκὸν Θέατρον» Παγκρατίου, ἀπεσύρθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, λόγῳ διαφωνίας εἰς τὴν διανομήν.

ΕΘΝΟΣ 24/7/1931